

The issue of journal contains:

Proceedings of the X Correspondence
International Scientific and Practical Conference

GLOBALIZATION OF SCIENTIFIC KNOWLEDGE: INTERNATIONAL COOPERATION AND INTEGRATION OF SCIENCES

held on January 23rd, 2026 by

NGO European Scientific Platform (Vinnytsia, Ukraine)
LLC International Centre Corporative Management (Vienna, Austria)

Nº61
JANUARY, 2026

ISSN 2710-3056

INTERNATIONAL SCIENTIFIC JOURNAL

GRAIL OF SCIENCE

№ **61** (January 2026)

with the proceedings of the:

X Correspondence International
Scientific and Practical Conference

**GLOBALIZATION OF SCIENTIFIC
KNOWLEDGE: INTERNATIONAL
COOPERATION AND INTEGRATION
OF SCIENCES** held on January 23rd,

2026 by
NGO European Scientific Platform
(Vinnytsia, Ukraine)
LLC International Centre Corporative
Management (Vienna, Austria)

МІЖНАРОДНИЙ НАУКОВИЙ ЖУРНАЛ

ГРААЛЬ НАУКИ

№ **61** (січень, 2026)

за матеріалами:

X Міжнародної науковопрактичної
конференції

**GLOBALIZATION OF SCIENTIFIC
KNOWLEDGE: INTERNATIONAL
COOPERATION AND
INTEGRATION OF SCIENCES** що
проводилася 23.01.2026

ГО «Європейська наукова
платформа» (Вінниця, Україна)
ТОВ «International Centre
Corporative
Management» (Відень, Австрія)

DOI 10.36074/grail-of-science.23.01.2026

ГРААЛЬ НАУКИ : міжнар. наук. журнал. – Вінниця : ГО «Європейська наукова платформа»; НУ «Інститут науково-технічної інтеграції та співпраці», 2026. – No 61. – 1084 с.

Видання розраховане на науковців, викладачів, аспірантів, студентів, усіх, хто прагне отримати ґрунтовні знання теоретичного і прикладного характеру.

**Рекомендовано до видання Вченою Радою Наукової установи
«Інститут науково-технічної інтеграції та співпраці». Протокол № 2 від 22.01.2026.**

Головний редактор: Танасійчук Альона Миколаївна, д-р. екон. наук, доцент (Україна)

Заступник головного редактора: Ємельянов Олександр Юрійович, д-р. екон. наук, професор (Україна)

Голова оргкомітету конференції: Голденблат Марія (Україна)

Заступник голови оргкомітету конференції: Рейчел Апаро (Австрійська Республіка) **Відповідальний секретар:**
Рабей Настасія Романівна (Україна)

ЧЛЕНИ РЕДАКЦІЙНОЇ КОЛЕГІЇ:

Квасницька Раїса Степанівна - д-р. екон. наук, професор (Україна); **Jakhongir Shaturaev** - канд. екон. наук, доцент (Республіка Узбекистан); **Бойко Світлана Василівна** - канд. екон. наук, доцент (Україна); **Заднепровська Ганна Ігорівна** - канд. екон. наук (Україна); **Занора Володимир Олександрович** - канд. екон. наук, доцент (Україна); **Маркович Ірина Богданівна** - канд. екон. наук, доцент (Україна); **Яковенко Роман Валерійович** - канд. екон. наук, доцент (Україна); **Поливана Людмила Анатоліївна** - канд. екон. наук, доцент (Україна); **Гевчук Анна Вікторівна** - д-р. екон. наук, професор (Україна); **Маслій Олександра Анатоліївна** - канд. екон. наук, доцент (Україна); **Євтушенко Наталія Миколаївна** - канд. екон. наук, доцент (Україна); **Москвічова Олена Сергіївна** - канд. екон. наук, доцент (Україна); **Ясишена Валентина Валеріївна** - д-р. екон. наук, професор (Україна); **Михайлишин Лілія Іванівна** - д-р. екон. наук, професор (Україна); **Гавриленко Наталія Вікторівна** - канд. екон. наук, доцент (Україна); **Гіулі Гігуашвілі** - д-р. екон. наук, професор (Грузія); **Тамар Макасарашвілі** - д-р. екон. наук, професор (Грузія); **Мерабі Ванішвілі** - д-р. екон. наук, професор (Грузія).

НАУКОВІ КОНСУЛЬТАНТИ:

Онкієнко Сергій Володимирович - д-р. екон. наук, професор (Україна); **Marko Timchev** - д-р. екон. наук, доцент (Республіка Болгарія); **Khatuna Tabagari** - д-р. екон. наук, професор (Сакартвело); **Грень Лариса Миколаївна** - д-р. наук з держ. управління, професор (Україна); **Михаліцька Наталія Ярославівна** - канд. наук з держ. управління, доцент (Україна); **Ткаченко Павло Ігорович** - аспірант (Україна); **Купріянова Дарина Сергіївна** - практикуючий юрист (Польща); **Губаль Галина Миколаївна** - канд. фіз.-мат. наук, доцент (Україна); **Козуб Галина Олександрівна** - канд. техн. наук, доцент (Україна); **Козьма Антон Антонович** - канд. хім. наук (Україна); **Морозова Тетяна Василівна** - канд. біол. наук, доцент (Україна); **Купріянова Лариса Сергіївна** - канд. мед. наук, доцент (Україна); **Лисенко Дмитро Андрійович** - канд. мед. наук, доцент (Україна); **Цубанова Наталя Анатоліївна** - д-р. фарм. наук., професор (Україна); **Олійник Світлана Валентинівна** - канд. фарм. наук, доцент (Україна); **Полежаєв Юрій Григорович** - канд. наук із соц. ком., доцент (Україна); **Mukhabbat Khakimova** - д-р. пед. наук, професор (Республіка Узбекистан); **Куліченко Алла Костянтинівна** - д-р. пед. наук, доцент (Україна); **Фурман Тарас Юрійович** - канд. пед. наук, доцент (Україна); **Бажан Станіслав Миколайович** - д-р. філософії (Україна); **Ямполь Юрій Віталійович** - аспірант (Україна); **Антипова Жанна Ігорівна** - старший викладач (Україна); **Яцик Мар'яна Романівна** - канд. пед. наук, доцент (Україна); **Корбозерова Ніна Миколаївна** - д-р. філол. наук, професор (Україна); **Ковальська Наталя Аркадіївна** - канд. філол. наук, доцент (Україна); **Присяжнюк Оксана Ярославівна** - канд. філол. наук, доцент (Україна); **Мелех Галина Богданівна** - канд. філол. наук, доцент (Україна); **Корнус Анатолій Олександрович** - канд. геогр. наук, доцент (Україна); **Фомін Андрій Володимирович** - канд. іст. наук, доцент (Україна); **Рубан Микола Юрійович** - д-р. філос. з іст. та археології (Україна); **Гірна Наталія Мирославівна** - канд. іст. наук, доцент (Україна); **Устінова Ірина Ігорівна** - д-р. арх., професор (Україна); **Катерина Діденко** - канд. арх. (Україна); **Воскобойнікова Юлія Василівна** - д-р. мист. (Україна); **Крипчук Микола Володимирович** - канд. мист., доцент (Україна); **Лугова Тетяна Анатоліївна** - канд. мист., доцент (Україна)

Верстальник: Білоус Тетяна (Україна). **Дизайнер:** Казьміна Надія (Україна). **Коректор:** Дудник Григорій (Україна).

«Грааль науки» є офіційно зареєстрованим мультидисциплінарним науковим виданням з міжнародною сферою поширення, що підтримує політику відкритого доступу. **Ідентифікатор медіа R30-02704** (рішення № 430 від 22.02.2024 Національної Ради України з питань телебачення і радіомовлення).

Наказом МОН України № 582 від 24.04.2024 виданню «Грааль науки» присвоєно Категорію Б фахових видань України з питань економіки (051 «Економіка»).

«Грааль науки» індексується в міжнародних реферативних та наукометричних базах даних:

Index Copernicus Journals Master List; «Наукова періодика України» (Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського НАН України); Національний репозитарій академічних текстів; Google Scholar; WorldCat; Open Ukrainian Citation Index; CrossRef; Mendeley; Scite; Semantic Scholar; Scilit; OpenAIRE, PubPeer.

Конференція зареєстрована УкрІНТЕІ (Посвідчення № 445 від 10.06.2025) та сертифікована Euro Science Certification Group (Сертифікат № 23104 від 14.12.2025).

За точність викладених фактів та правильність цитування відповідальність несе автор.

© Автори статей, 2026

© ГО «Європейська наукова платформа», 2026

© НУ «Інститут науково-технічної інтеграції та співпраці», 2026 © LLC «International Centre Corporative Management», 2026

DOI 10.36074/grail-of-science.23.01.2026

GRAIL OF SCIENCE : inter. scientific journal. – Vinnytsia : NGO «European Scientific Platform»; SI «Institute of Scientific and Technical Integration and Cooperation», 2026. – No 61. – 1084 p.

The publication is intended for scientists, teachers, graduate students, students, all those who seek to obtain thorough knowledge of a theoretical and applied nature.

Recommended for publication by the Academic Council of the Institute of Scientific and Technical Integration and Cooperation. Protocol № 2 from January 22, 2026.

Editor-in-chief: Alona Tanasiichuk, D.Sc. in Economics, Associate professor (Ukraine)

Deputy editor-in-chief: Olexandr Yemelyanov, D.Sc. in Economics, Professor (Ukraine)

Chairman of the Organizing Committee: Miriam Goldenblat (Ukraine)

Deputy Chairman of the Organizing Committee: Rachael Aparo (Austria) **Responsible secretary:**

Nastasiia Rabei (Ukraine)

EDITORIAL BOARD:

Raisa Kvasnytska - D.Sc. in Economics, Professor (Ukraine); **Jakhongir Shaturaev** - Ph.D. in Economics, Associate professor (Republic of Uzbekistan); **Svitlana Boiko** - Ph.D. in Economics, Associate professor (Ukraine); **Hanna Zadnieprovskva** - Ph.D. in Economics (Ukraine); **Volodymyr Zanora** - Ph.D. in Economics, Associate professor (Ukraine); **Iryna Markovych** - Ph.D. in Economics, Associate professor (Ukraine); **Roman Yakovenko** - Ph.D. in Economics, Associate professor (Ukraine); **Liudmyla Polyvana** - Ph.D. in Economics, Associate professor (Ukraine); **Anna Hevchuk** - D.Sc. in Economics, Professor (Ukraine); **Oleksandra Maslii** - Ph.D. in Economics, Associate professor (Ukraine); **Nataliia Yevtushenko** - Ph.D. in Economics, Associate professor (Ukraine); **Olena Moskvichova** - Ph.D. in Economics, Associate professor (Ukraine); **Valentyna Yasysheva** - D.Sc. in Economics, Professor (Ukraine); **Liliia Mykhailyshyn** - D.Sc. in Economics, Professor (Ukraine); **Nataliia Havrylenko** - Ph.D. in Economics, Associate professor (Ukraine); **Giuli Giguashvili** - D.Sc. in Economics, Professor (Georgia); **Tamar Makasarashvili** - D.Sc. in Economics, Professor (Georgia); **Merabi Vanishvili** - D.Sc. in Economics, Professor (Georgia).

EDITORIAL CONSULTANTS:

Serhii Onikiienko - D.Sc. in Economics, Professor (Ukraine); **Khatuna Tabagari** - D.Sc. in Economics, Professor (Georgia); **Marko Timchev** - D.Sc. in Economics, Associate professor (Republic of Bulgaria); **Larysa Hren** - D.Sc. in Public administration, Professor (Ukraine); **Nataliia Mykhalitska** - Ph.D. in Public administration, Associate professor (Ukraine); **Pavlo Tkachenko** - Ph.D. student (Ukraine); **Daryna Kupriianova** - lawyer (Republic of Poland); **Halyna Hubal** - Ph.D. in Physics and Maths, Associate professor (Ukraine); **Halyna Kozub** - Ph.D. in Technical sciences, Associate professor (Ukraine); **Anton Kozma** - Ph.D. in Chemistry (Ukraine); **Tetiana Morozova** – Ph.D. in Biology, Associate professor (Ukraine); **Larysa Kupriianova** - Ph.D. in Medicine, Associate professor (Ukraine); **Dmytro Lysenko** - Ph.D. in Medicine, Associate professor (Ukraine); **Natalia Tsubanova** - D.Sc. in Pharmacy, Professor (Ukraine); **Svitlana Oliinyk** - Ph.D. in Pharmacy, Associate professor (Ukraine); **Yuriy Polyezhayev** - Ph.D. in Social Communications, Associate professor (Ukraine); **Mukhabbat Khakimova** - D.Sc. in Pedagogy, Professor (Republic of Uzbekistan); **Alla Kulichenko** - D.Sc. in Pedagogy, Associate professor (Ukraine); **Taras Furman** - Ph.D. in Pedagogy, Associate professor (Ukraine); **Stanislav Bazhan** - Doctor of Philosophy (Ukraine); **Yurii Yampol** - Ph.D. student (Ukraine); **Zhanna Antypova** - Senior Lecturer (Ukraine); **Yatsyk Mariana** - Ph.D. in Pedagogy, Associate professor (Ukraine); **Nina Korbozerova** - D.Sc. in Philology, Professor (Ukraine); **Natalia Kovalska** - Ph.D. in Philology, Associate professor (Ukraine); **Oksana Prysiazhniuk** - Ph.D. in Philology, Associate professor (Ukraine); **Melekh Halyna** - Ph.D. in Philology, Associate professor (Ukraine); **Anatolii Kornus** - Ph.D. in Geography, Associate professor (Ukraine); **Andrii Fomin** - Ph.D. in History, Associate professor (Ukraine); **Mykola Ruban** - Ph.D. in History and Archaeology (Ukraine); **Nataliia Hirna** - Ph.D. in History, Associate professor (Ukraine); **Iryna Ustinova** - D.Sc. in Architecture, Professor (Ukraine); **Kateryna Didenko** - Ph.D. in Architecture (Ukraine); **Yuliia Voskoboinikova** - D.Sc. in Arts (Ukraine); **Mykola Krypchuk** - Ph.D. in Arts, Associate professor (Ukraine); **Tetiana Luhova** - Ph.D. in Arts, Associate professor (Ukraine)

Responsible for e-layout: Tetiana Bilous (Ukraine). **Designer:** Nadiia Kazmina (Ukraine). **Proofreader:** Hryhorii Dudnyk (Ukraine).

The journal «Grail of Science» is an officially registered in Ukraine multidisciplinary and internationally disseminated scientific edition that supports the policy of open access for scientific publications. **Media identifier R30-02704** (decision № 430 dated 22.02.2024 of the National Council of Ukraine on Television and Radio Broadcasting).

By order of the Ministry of Education and Culture of Ukraine № 582 of April 24, 2024, the journal «Grail of Science» was assigned Category B of specialized publications of Ukraine on economics (051 «Economics»).

The journal «Grail of Science» is indexed in international reference and scientometric databases:

Index Copernicus Journals Master List; «Наукова періодика України» (Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського НАН України); Національний репозитарій академічних текстів; Google Scholar; WorldCat; Open Ukrainian Citation Index; CrossRef; Mendeley; Scite; Semantic Scholar; Scilit; OpenAIRE, PubPeer.

The conference is approved by UKRISTEI (Certificate № 445 dated June 10th, 2025) and certified by Euro Science Certification Group (Certificate № 23104 dated December 14th, 2025).

The author is responsible for the accuracy of the facts presented and the correctness of citations.

© Authors of articles, 2026

© NGO «European Scientific Platform», 2026

© SI «Institute of Scientific and Technical Integration and Cooperation», 2026

© LLC «International Centre Corporative Management», 2026

ЗМІСТ

РОЗДІЛ I.

ЗАГАЛЬНА ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ (Категорія Б)

ЕВОЛЮЦІЯ КОНЦЕПЦІЇ КОРПОРАТИВНОГО РОЗВИТКУ

Татарченко А.О. 36

МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ РОЗПОДІЛУ
ПРИБУТКУ ДИВЕРСИФІКОВАНИХ БІЗНЕС-СТРУКТУР З УРАХУВАННЯМ
ОКРЕМИХ ВИДІВ ЇХ ПОТЕНЦІАЛУ

Кособуцький М.О., Козик А.В. 51

МЕХАНІЗМ УПРАВЛІННЯ ПОТЕНЦІАЛОМ ПІДВИЩЕННЯ
ЕКОНОМІЧНОЇ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

Степанків В.З. 60

ПРОЄКТНА ЗАЙНЯТИСТЬ ЯК ЯДРО ІНФОРМАЦІЙНО-МЕРЕЖЕВОЇ
ЕКОНОМІКИ: НАЙКРАЩІ ПРАКТИКИ ДЛЯ ЕФЕКТИВНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ
ФРІЛАНС-РЕСУРСІВ

Кім О.О. 69

РОЛЬ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ У МОДЕРНІЗАЦІЇ СОЦІАЛЬНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ
СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ ЧЕРЕЗ РОЗВИТОК
МІЖНАРОДНОГО ТУРИЗМУ

Андрусик П.В., Андрусик А.Ю. 79

ТРАНСФОРМАЦІЯ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
АГРАРНОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Мисник О.П. 85

РОЗДІЛ II.

ПОВЕДІНКОВА ЕКОНОМІКА (Категорія Б)

FINANCIAL ASPECTS OF PSYCHOTHERAPY: AN EMPIRICAL STUDY OF THE AFFORDABILITY
OF MENTAL HEALTH CARE FOR PSYCHOLOGY
STUDENTS IN UKRAINE

Shatilova O. 93

ЕКОЛОГІЗАЦІЯ АГРАРНОГО ВИРОБНИЦТВА НА ЗАСАДАХ СТАЛОГО
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ

Андрушко В.С., Новаковська І.О.	106
КОМУНІКАТИВНО-ПРАГМАТИЧНІ ПРИНЦИПИ КОРПОРАТИВНОЇ НАРАДИ ЯК ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ КОЛЕКТИВОМ	
Арешенкова-Левченко О.Ю.	117
ПОВЕДІНКОВА ЕКОНОМІКА ТА ГЕЙМІФІКАЦІЯ ЯК СЕКТОР МІЖНАРОДНОГО БІЗНЕСУ	
Мельник Л.С.	119

РОЗДІЛ III. ІННОВАЦІЙНА ЕКОНОМІКА (Категорія Б)

ENERGY-EFFICIENT AND ENVIRONMENTALLY FRIENDLY TECHNOLOGIES FOR THE
PRODUCTION OF LUBRICANTS – THE BASIS FOR SUSTAINABLE
DEVELOPMENT IN UKRAINE

Bodachivska L. 123

THE ECONOMIC AND SOCIAL ROLE OF KNOWLEDGE ADAPTATION IN
CORPORATE CULTURE OF CRISIS-AFFECTED ORGANIZATIONS

Taghikilanidamavandi L. 131

ВПЛИВ СТАНДАРТІВ ESRS НА ВАРТІСНЕ ОЦІНЮВАННЯ ТА
ІНВЕСТИЦІЙНУ ПРИВАБЛИВІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ

Сейсебаєва Н.Г., Батракова Т.І. 141

ЕКОСИСТЕМА ІННОВАЦІЙ У ЛОГІСТИЦІ

Шевченко М.Г. 151

ІНСТРУМЕНТАРІЙ ІНСТИТУЦІОНАЛЬНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ІННОВАЦІЙНОГО
РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ В УМОВАХ
ЦИФРОВІЗАЦІЇ

Приходько Ю.Ю. 158

КОМПЛАЄНС-РИЗИКИ ЯК НОВА КАТЕГОРІЯ СТРАТЕГІЧНОГО РИЗИКУ:
ПЕРЕОСМИСЛЕННЯ РОЛІ РИЗИК-МЕНЕДЖМЕНТУ

Птащенко Л.О., Малука Т.М. 164

КОНКУРЕНТНА ПОЛІТИКА ЯК ДРАЙВЕР СТАРТАП-ІННОВАЦІЙ:
ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ УКРАЇНИ ТА КРАЇН G7

Марченко О.І. 171

8

МОДЕЛЬ ФОРМУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОГО СЕРЕДОВИЩА НА ЗАСАДАХ ГНУЧКИХ МЕТОДОЛОГІЙ Родіонов П.Ю., Родіонова О.В.	179
МОДЕЛЮВАННЯ ВПЛИВУ РЕСУРСОЗБЕРІГАЮЧИХ ТЕХНОЛОГІЧНИХ ЗМІН НА РИНКОВУ ВАРТІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ Ємельянов О.Ю., Щербаков М.В., Шпак Ю.С.	187
НАУКОВО-ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК СИСТЕМНА ОСНОВА СТАЛОГО ВІДНОВЛЕННЯ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ Науково-дослідна група: Цимбалюк І.О., Павліха Н.В., Цимбалюк С.М., Савчук А.Ю.	195
ОРГАНІЧНЕ ВИРОБНИЦТВО В СТРУКТУРІ ПРОДОВОЛЬЧОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ЗЕЛЕНОЇ ЕКОНОМІКИ Сатир Л.М., Артімонова І.В.	208
ПОБУДОВА ІНДИКАТОРА ДЛЯ ВИБОРУ НАЙКРАЩИХ ВАРІАНТІВ ІННОВАЦІЙНИХ ПРОЄКТІВ ПІДПРИЄМСТВ Колещук О.Я., Гасимов Р.А., Садовий В.В.	217
РЕАЛІЗАЦІЯ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ КОМПАНІЇ В УМОВАХ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ Ткачова С.С., Пахомова І.О.	225
РЕСУРСОЗБЕРЕЖЕННЯ ЯК СТРАТЕГІЧНИЙ ІНСТРУМЕНТ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ Піхняк Т.А., Гудзь В.В.	236

DOI 10.36074/grail-of-science.23.01.2026.024

РЕСУРСОЗБЕРЕЖЕННЯ ЯК СТРАТЕГІЧНИЙ ІНСТРУМЕНТ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ

Піхняк Тетяна Андріївна канд.

екон. наук, доцентка,

доцентка кафедри менеджменту, економіки,
статистики та цифрових технологій

*Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова,
Україна*

Гудзь Віталій Вікторович

магістр факультету управління та економіки

*Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова,
Україна*

Анотація. У статті досліджено проблему ресурсозбереження як перспективного напрямку економічного розвитку виробничого підприємства. Обґрунтовано поняття «ресурсозбереження», як системи заходів і практик, спрямованих на ефективне використання природних, матеріальних, енергетичних та фінансових ресурсів з метою зменшення їх витрат, підвищення продуктивності та забезпечення сталого розвитку. Проведено комплексну оцінку ефективності використання матеріальних та енергетичних ресурсів на прикладі промислового підприємства будівельної галузі ТДВ «Хмельницькзалізобетон». Проаналізовано динаміку показників матеріаломісткості, матеріаловіддачі та енергоємності виробництва, що дало можливість сформулювати обґрунтовану оцінку тенденцій у сфері ресурсозбереження. Доведено, що зростання фінансових показників підприємства супроводжується збереженням відносно стабільного рівня матеріаломісткості, проте спостерігається тенденція до збільшення енергоємності. Це свідчить про необхідність розвитку системи управління ресурсозбереженням, яка має бути орієнтована на зменшення енергетичних витрат і підвищення загальної ефективності використання ресурсів у довгостроковій перспективі. Запропоновано регулярний моніторинг показників матеріаломісткості, матеріаловіддачі та енергоємності для своєчасного виявлення проблем і корекції стратегії управління ресурсами.

Ключові слова: управління; ресурсозбереження; матеріаломісткість; матеріаловіддача; енергоємність.

Постановка проблеми. В умовах зростання ресурсної та енергетичної обмеженості, посилення екологічних вимог і трансформації економічних моделей у напрямі сталого розвитку особливої актуальності набуває проблема ефективного управління ресурсозбереженням на промислових підприємствах. Для матеріало- та енергоємних галузей промисловості раціональне використання ресурсів є не лише інструментом зниження витрат, а й визначальним чинником забезпечення фінансової стійкості, конкурентоспроможності та довгострокового розвитку.

Для України актуальність проблеми ресурсозбереження посилюється в умовах структурних змін економіки, зростання вартості матеріальних і енергетичних ресурсів, руйнування виробничої інфраструктури та необхідності відновлення промислового потенціалу. У цих умовах традиційні підходи до управління ресурсами, що ґрунтуються переважно на контролі фактичних витрат, виявляються недостатньо ефективними та потребують суттєвого оновлення з урахуванням принципів сталого розвитку.

Аналіз досліджень та публікацій. Питання ресурсозбереження на промислових підприємствах розглядали у своїх працях: Антонюк В. [1], Довгань Л. Є., Зеркалов Д. В. [3], Котенко С. [4], Куцик, М. В. [5], Ляшенко І. О. [6], Мельничук Н. В. [7], В. І. Олійник В. І., Самко О. О. [8], І. М. Сотник та інші.

Незважаючи на наявність значної кількості наукових досліджень у сфері ресурсоефективності та сталого розвитку, питання ресурсозбереження на промислових підприємствах з урахуванням галузевої специфіки залишається недостатньо опрацьованим. Це зумовлює необхідність проведення комплексного дослідження, спрямованого на обґрунтування напрямів удосконалення ресурсозбереження на підприємстві в контексті забезпечення сталого розвитку, що й визначає актуальність обраної теми.

Мета роботи. Дослідження практичних аспектів управління ресурсозбереженням, оцінка ефективності існуючих технологій та процесів, виявлення можливостей для оптимізації використання ресурсів на промисловому підприємстві.

Виклад основного матеріалу. Ефективність використання ресурсів є одним із ключових чинників забезпечення сталого розвитку промислового підприємства, оскільки безпосередньо впливає на рівень його економічної результативності, фінансової стійкості та екологічної відповідальності. В умовах зростання вартості матеріальних і енергетичних ресурсів, посилення конкуренції та нестабільності зовнішнього середовища раціональне управління ресурсами набуває стратегічного значення, визначаючи здатність підприємства адаптуватися до викликів і забезпечувати довгострокове функціонування.

Як стверджує Самко О. О., під ресурсозбереженням слід розуміти організаційну, економічну, технічну, наукову, практичну, інформаційну діяльність, методи, процеси, комплекс організаційно-технічних заходів, що супроводжують усі стадії життєвого циклу об'єктів і спрямовані на забезпечення мінімальної витрати речовини та енергії на цих стадіях з розрахунку на одиницю кінцевого продукту, виходячи з існуючого рівня розвитку техніки і технології, та з найменшим впливом на людину і природні системи [7].

Ресурсозбереження, як перспективний напрямок економічного розвитку, сприяє збалансованості соціальних, екологічних та економічних аспектів життєдіяльності суспільства.

Як відомо, до категорії ресурсів належать всі фактори, які забезпечують виробничий процес: природні ресурси, матеріальні (створені людиною на основі природних), трудові, інформаційні фактори та фінансові ресурси.

Для промислових підприємств будівельної галузі, зокрема таких, як ТДВ «Хмельницькзалізобетон», проблема ефективного використання ресурсів є особливо актуальною з огляду на високу матеріало- та енергоємність виробничих процесів. Оптимізація використання сировини, енергоресурсів дає змогу не лише зменшити собівартість продукції, а й підвищити конкурентоспроможність підприємства, мінімізувати негативний вплив на довкілля та створити передумови для реалізації принципів сталого розвитку.

Для комплексної оцінки ефективності використання матеріальних та енергетичних ресурсів доцільно проаналізувати динаміку показників матеріаломісткості, матеріаловіддачі та енергоємності виробництва. Зазначені індикатори дають змогу оцінити рівень ресурсної інтенсивності продукції, результативність використання матеріальних ресурсів у формуванні доходу, а також загальну енергетичну ефективність виробничих процесів. Оскільки повні дані щодо структури витрат і споживання енергоресурсів за всі роки відсутні у відкритому доступі, розрахунок показників за 2021–2024 рр. здійснено на основі фактичних фінансових результатів підприємства з використанням екстраполяційних і аналітичних підходів, що дає можливість сформувати обґрунтовану оцінку тенденцій у сфері ресурсозбереження. Результати розрахунків наведено у табл.1

SECTION III. INNOVATIVE ECONOMICS

Таблиця 1

Показники матеріаломісткості, матеріаловіддачі та енергоємності ТДВ «Хмельницькзалізобетон» за 2020–2024 рр.

Показник	2020 р.	2021 р.	2022 р.	2023 р.	2024 р.	Темп росту, 2024 р. до 2020 р.
Чистий дохід (виручка), тис грн	581 386	811 393	576 737	849 716	1146513	197,2
Собівартість реалізації, тис грн	447 561	635 296	472 386	702 409	903 867	202,0
Матеріальні витрати, тис грн (оцінка)	365 672	519 058	385 955	573 891	738 489	202,0
Матеріаломісткість, грн/грн	0,629	0,640	0,669	0,675	0,644	102,4
Матеріаловіддача, грн/грн	1,59	1,56	1,49	1,48	1,55	97,5
Енергоємність	0,71	0,79	0,90	0,92	0,93	131,0

Розраховано авторами на основі даних ТДВ «Хмельницькзалізобетон» [2]

Результати розрахунків свідчать про істотне зростання масштабів виробничо-господарської діяльності ТДВ «Хмельницькзалізобетон» у 2020–2024 рр. Чистий дохід від реалізації продукції за аналізований період зріс майже вдвічі (на 97,2 %), що

відображає розширення обсягів виробництва та відновлення ринкової активності підприємства. Аналогічними темпами зросли собівартість реалізації та матеріальні витрати, що є характерним для матеріаломістких виробництв будівельної галузі.

Матеріаломісткість продукції у 2024 році практично повернулася до рівня 2020 року (темп росту – 102,4 %), що свідчить про відсутність суттєвого погіршення ефективності використання матеріальних ресурсів попри значне зростання обсягів виробництва. Водночас підвищення цього показника у 2022–2023 роках відображає негативний вплив кризових чинників, порушення логістичних ланцюгів та подорожчання сировини. Відповідно, матеріаловіддача у 2024 році залишається дещо нижчою за рівень 2020 року (97,5 %), що вказує на необхідність подальшої оптимізації матеріальних витрат.

Особливої уваги заслуговує динаміка енергоємності виробництва, яка за оцінками зросла на 31,0 % порівняно з 2020 роком. Така тенденція свідчить про підвищення енергетичного навантаження на одиницю виробленої продукції, що може бути зумовлено як зростанням частки енергоємних технологічних операцій, так і підвищеним рівнем зносу основних засобів. У контексті забезпечення сталого розвитку це актуалізує потребу у впровадженні систем енергоменеджменту, модернізації обладнання та використанні енергоефективних технологій.

Висновки та пропозиції. Узагальнюючи, можна зробити висновок, що зростання фінансових результатів підприємства супроводжується збереженням відносно стабільного рівня матеріаломісткості, однак із тенденцією до підвищення енергоємності. Це підтверджує доцільність розвитку системи управління ресурсозбереженням, спрямованої на скорочення енергетичних витрат і підвищення загальної ефективності використання ресурсів у довгостроковій перспективі.

Пропонуємо підприємству провести детальний аналіз витрат на матеріали та енергію з метою виявлення можливостей для їх оптимізації, що може включати перегляд постачальників, впровадження нових технологій або методів управління запасами. Для покращення такого показника, як матеріаловіддача, необхідно розробити стратегії для підвищення матеріаловіддачі, до прикладу, впровадження інноваційних технологій, що дозволять зменшити витрати на сировину без шкоди для якості продукції. Необхідно посилити інвестування в енергоефективні технології та обладнання, що дозволить знизити енергоємність виробництва і зменшити витрати на енергетичні ресурси. Важливо також провести навчання для працівників щодо ефективного використання ресурсів та впровадження нових технологій, що сприятиме підвищенню продуктивності та зниженню витрат підприємства. Запровадити у ТДВ «Хмельницькзалізобетон» регулярний моніторинг показників матеріаломісткості, матеріаловіддачі та енергоємності для своєчасного виявлення проблем і корекції стратегії управління ресурсами.

Список використаних джерел:

- [1] Антонюк, В. (2023). Завдання повоєнного розвитку і модернізації промисловості України в контексті домінуючих світових тенденцій. *Scientific Collection «InterConf+»*, vol. (37 (171)), pp. 7–18.

- [2] Звітність українських підприємств. Товариство з додатковою відповідальністю «Хмельницькзалізобетон»: бухгалтерська звітність і фінансовий аналіз. URL: https://zvitnist.com/01267076_TOVARYSTVO_Z_DODATKOVOU_VDPOVDALNSTU_HMELNYCKZALI
- [3] Зеркалов Д. В. Енергозбереження в Україні: монографія. URL: https://docviewer.yandex.ua/?url=yaserp%3A%2F%2Fwww.zerkalov.org%2Ffiles%2Fevu_zm.pdf&page=1&c=55638e8a87c4.
- [4] Котенко, С., Швіндіна, Г. О. (2020). Реінжиніринг бізнес-процесів як напрямок підвищення конкурентоспроможності промислових підприємств. *Вісник Сумського державного університету. Серія Економіка*. № 2. С. 174–180. DOI: <https://doi.org/10.21272/1817-9215.2020.2-19>.
- [5] Куцик В. І, Олійник М. В. Вибір стратегічних напрямів ресурсозбереження на підприємстві. URL: http://www.rusnauka.com/11_NPE_2013/Economics/10_13_4032.doc.htm.
- [6] Ляшенко І.О. Ресурсозбереження у забезпеченні економічної ефективності діяльності деревообробних підприємств. Монографія. URL: rada.kpi.ua/files/dissertation/dis_Lyashenko_I.O.doc.
- [7] Мельничук Н. В. Оцінка ефективності ресурсозбереження на рівні підприємства. URL: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/Chem_Biol/Vnuvgr/ekon/2_011_4/Vek5627.pdf.
- [8] Самко О. О. (2024). Ресурсозбереження. Тексти лекцій для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» спеціальності 051 «Економіка» освітньої програми «Економіка довкілля і природних ресурсів» всіх форм навчання. Чернігів: НУ «Чернігівська політехніка», 145 с.

RESOURCE CONSERVATION AS A STRATEGIC TOOL FOR IMPROVING THE EFFICIENCY OF BUSINESS PROCESSES

Tetiana Pikhniak

Ph.D in Economic sciences, Associate professor,
Associate Professor of the Department of Management,
Economics, Statistics and Digital Technologies

The Leonid Yuzkov Khmelnytskyi University of Management and Law, Ukraine

Gudz Vitaliy

Master of Science in Management and Economics

The Leonid Yuzkov Khmelnytskyi University of Management and Law, Ukraine

Summary. The article examines the problem of resource conservation as a promising direction for the economic development of a manufacturing enterprise. The concept of «resource conservation» is substantiated as a system of measures and practices aimed at the efficient use of natural, material, energy and financial resources in order to reduce their costs, increase productivity and ensure sustainable development. A comprehensive assessment of the efficiency of using material and energy resources was carried out using the example of an industrial enterprise in the construction industry, TDV «Khmelnysky Zalizobeton». The dynamics of indicators of material intensity, material efficiency, and energy intensity of production were analyzed, which made it possible to form a substantiated assessment of trends in the field of resource conservation. It is proven that the growth of the enterprise's financial indicators is accompanied by maintaining a relatively stable level of material

14

consumption, however, there is a tendency towards an increase in energy consumption. This indicates the need to develop a resource conservation management system, which should be focused on reducing energy costs and increasing overall resource efficiency in the long term. Regular monitoring of material consumption, material efficiency, and energy intensity indicators is proposed for timely identification of problems and correction of the resource management strategy.

Keywords: management; resource conservation; material consumption; material efficiency; energy consumption.

